

החברותא

החברותא בטאען פנימי לחברים גליון מס 594 בס"ד ערש"ק פר' חיי שרה כ"ג מרחשון תשע"ט

פנינים יקרים

ויהיו חיי שרה וגו' (כג, א) פירש"י בזה"ק "ויהיו" גימטריה "לז" שהיו עיקר ימי חייה מיום שנולד יצחק עד שמתה לז' שנים. ע"פ קט השגיתנו נרמזו בזה דרך לעבודת השי"ת. ויהיו גמטר' ז"ל כשהאדם נעשה זל בעיניו על שמתמרמר בלב נשבר על עוונותיו כשהאדם קם בביתו והוא לבד בביתו במיוחד לאחר חצות לילות הארוכים, מתבודד ומזכיר את עצמו על חיי הבל וקלקול מעשיו. אמנם עיקר תכלית הודוי הוא עזיבת החטא וקבלת עול מלכות שמים מהיום והלאה...

ותמת שרה בקרית ארבע וכו' (כג, ב) קרית ארבע מכוון לארבעה יסודות של עבודת ה' נגד הקנאה התאוה והכבוד הנמשך מאש הגאווה וכל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו. בזה שאינו מחשיב מעצמו לכלום הזוכה שיהיה במדרגת "מה" כמש"כ ונחננו מה. וזהו ותמת שרה שהיא מיתת הגוף היא חברון שהתחברה אל החלק הטוב שבארבע יסודות, היא חברון שהכל מחובר לאחדות אחד באמרו ונחננו מה שנחשב לאין.

ויקם אברהם מעל פני מתו (כג, ג) לעיל כתוב ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה (כג, ב) זאת אומרת שאברהם תכנן להספיד לשרה אך לא כתוב שאכן בפועל הספיד, ולמה? איתא במדרש שאברהם ראה מלאך המות מתרים נגדו בשעה שהתחיל אברהם לומר דברי הספד על מעלותיה של שרה. מלאך המות בא להכניס בלבו של אברהם אבינו מחשבות קשות איך פתאום מתה אחרי שרוח הקודש מדברת מתוך גרונה. כשאברהם שם לב להתרסה של השטן-מלאך המות החליט שעדיף לא להספידה כלל וזהו ויקם אברהם מעל פני מתו... (תפארת שלמה)

נשיא אלקים אתה בתוכנו (כג, ו) רק הצדיק שהוא בתוך העם-בתוכנו- מסוגל לשלוט על מידת הדין ולהיות נשיא אלקים.

ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת (כג, ז) לשון ויקם צ"ב הלא לא כתוב שישב, קימה זו למה. ויש לומר דהנה פירשנו על ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וכו' (במדבר טז) משמע שכבר היה אצלם ומה וילכו אחריו זקני ישראל, אלא שלכאורה זלזל משה בכבוד תורתו בזה שהלך אל הרשעים הללו, אך שבאמת הוכח שאינו כן אדרבה בה הוכח מדת הענוה שלא החזיק במחלוקת.

ואברהם זקן בא בימים כו' (כד, א) וכן והמלך דוד זקן בא בימים (מלכים א, א) מזה"ר ברוך נכד הריב"ש זיע"א אמר בפירוש הכתוב ע"פ דאיתא בזה"ק איך שכתוב אברהם אברהם משה היינו לעילא בשורש ומחצב נשמתו ולתתא הוא דרך העראי בעוה"ז. וזהו זקן שמושך מעולם הנסתר לעוה"ז שאז מתאספין כל הלבושים והמעשים שנעשו כל ימי חייו להיות אחדים בקדושה גדולה ונפלאה עד מאד.

(מתוך עבודת ישראל)

ואברהם זקן בא בימים (כד, א) מעוט ימים שנים, לנגד עיניו של אברהם נצבו שני ימים משנות חייו יום הלידה שחייב אדם לזכור על מה בא לעולם ויום המיתה שבו עתיד לתת דין וחשבון לפני הקב"ה.

(דברי צדיקים - רד"ב מאושפצין)

וירץ העבד לקראתה וכו' (כד, יז) פרש"י לפי שראה שעליו המים לקראתה ע"כ. וצ"ב למה הצריך להמתין עוד על שאר הסימנים מאחר שראה שעלו המים לקראתה דבזה ידע בודאי שהיא ממשפחה ההגונה לאברהם שהרי היא יראת שמים. אלא שלא די ביראת שמים בכדי להיות ראויה לבית אברהם אלא כדי להיות ראויה צריכים להיות מעוטרת במדת גמילות החסד.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקאומיר)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א כ"ח ניסן תשל"ה ה'אבא ל'פס"ס ע"א א א

אבל איפה הוא נמצא במדבר השממה שאני
אכיר שזה רחמים, ואתגבר על השורש שלי
ואחיה באותה בחינה כמוהו? איפה הוא? באיזה
בחינה הוא קיים? תשובה: שמה במדבר השממה,
שם הוא נמצא אתנו יחד. איך רואים את זה?
מתוך הפחד של הסכנה, כי כאשר נתבונן באיזה
מיצר אנו שרויים, ואיך בכל זאת מחזיקים מעמד,
בהכרח תבוא המסקנא - כבשה שעומדת בין
שבעים זאבים גדול הוא הרועה שמצילה.

... במדבר השממה אי אפשר לחיות בשלוה,
למרות שהוא ריק ללא נפש חיה, כי הנחשים
והעקרבים מפריעים את החיים. המחשבות
עסוקות ללא הרף בדאגת הקיום, והחושים
דרוכים מפני הסכנות האורבות. צריך להזהר
ולהשמר כל הזמן ולהביט על הארץ שלא נידקר
ע"י קוצים ודרדרים ולא נינשך ע"י נחש ועקרב.
על כל פגיעה צריך להביט סביב אם לא רץ
אחרי איזה אריה טורף, אם לא רודף אחרי נחש
צפעוני, האם אינני הולך להפצע מקוץ ממאיר
שאני דורך עליו מבלי משים, ואח"כ אשכב פצוע
ולא יהיה מי שיעזור לי להגיע הביתה. הדאגה
לצאת שלם מן המדבר מעסיקה כל הזמן.

באותה מציאות של מדבר שממה אנו שרויים,
"שממה" כמו של מתים, רק לנו עוד נוסף קוצים
ודרדרים נחשים ועקרבים. מהיכן הם מגיעים
כולם? מי שולח אותם אלי במחשבת? מי מזהיר
אותי שלא אקבל את הסיפוק של המדבר,
ומעורר אותי לדעת שזה שממה ועצבות, וכל
התענוג הזה הוא תענוג של עצלות שגורם לי
לההרס עד היסוד? מי הוא זה שנותן לי להבין
שלא מרוב אהבה נותן לי השטן את הסיפוק?
למה יש לי כאבים עמוקים כאלה, וכל היום אני

טרוד עם מחשבות ולא יכול לצאת מזה? מי הוא
זה ואיזה הוא שמביא עלי כאבים כאלה, והכנים
אותי במציאות שאני לא יכול לחיות בה? הלא
דבר הוא.

אולם אנו חיים במציאות הזו בסיפוק מלא, ה'
שלח אותנו למדבר השממה, למקום של הקוצים
והדרדרים, הנחשים העקרבים, אולם אנו דורכים
עליהם ומקבלים את הדקירות והנשיכות בתענוג.
בשעת מעשה הם נותנים חיות רגעית מהסיפוק
של העצלות שאני לא מתנגד, ובגלל זה האדם
נסחף לשרשים הרעים שלו, של גניבה או רציחה
או ניאוף, וכל מיני הפקרות שיש בעולם, והוא
מצפצף על כל העולם, ועל אלו שמדריכים אותו
ורוצים להכניסו תחת כנפי השכינה. ולתת לו את
סיפוק החיים לכל הזמן שהוא צריך להיות בעולם
יחד עם הנחשים והעקרבים הללו. אך באותה
נשימה נותנים לו הנחשים והעקרבים כנגד זה
הפקרות, והוא מצפצף על כל אלו שמוליכים
אותו בדרך האמת, ונכנס בהפקרות כזו שלא
אכפת לו שום דבר.

הרי אחרי שהפקיר את עצמו למציאות של
השונא שלו, ונתן לו את הנשימה הזו של
ההפקרות והיה אתו, הוא יוצא משם עם
נקיפות מצפון, עם הרס, עם אבדון ועם חרטה,
(ומזה אנו יכולים לראות עם מה נצא מהעולם
הזה אם נצפצף על כולם ונחיה בהפקרות). איך
הוא מסכים להכנס לכזה אובדן? אלא מה, עכשיו
הוא בהפקרות שלא אכפת לו שום דבר. בינתיים,
באותו רגע, הוא חי, ויש לו חיים טובים. הוא
מצפצף על כל העולם ועל המדריכים שלו, והוא
מופקר לעשות כל דבר שהוא רוצה. ולא עוד
אלא שהוא מוצא דרכים איך לחבל בהשפעת

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

המורים שלו, אלו שה' חנן אותם להדריך את המקושרים אליהם. לא די שאינו משביע אותם נחת, עוד מוסיף לגרום להם צער.

אבל כל אחד יכול לדעת אצלו בעצמו מה יוצא מכל זה. אחרי שנגמרת הנשימה הזו והוא גומר עם התענוג של השטן, הוא יכול לראות בעצמו, כל זמן שהנשמה בקרבו הוא מרגיש את הכאב של החרטה. הוא אמנם חוזר על זה שוב, מפני שהוא נכנס בהפקרות של "עבדא בהפקירא נחא ליה", והוא חי במצב של "צפצוף על כל אחד" שזו דרך שכל באיה לא ישובון, אבל אי ואבוי לו. אי ואבוי לאדם שהולך בדרכים הללו. והוא לא יודע ולא מרגיש שהתפקיד שלו הוא לא לקבל את התענוג הזה, ולהיות דרוך כל הזמן כמו זה שמסתובב במרחבי מדבר השממה, במקום הקוצים והדרדרים הנחשים והעקרבים, שלמרות שיש לו תענוג מהטבע הוא יודע שעליו להיזהר מפגיעתם של המזיקים הללו שהוא רואה מולו, כל הזמן הוא מרוכז בזהירות שלא להינזק. שלא יהרגו אותו, ושלא יקבל את ההרס מאלו שרוצים להרוס אותו.

כך גם אנו צריכים, בתחושה זו של אדם שיצא למדבר השממה, שעד שזוכה לצאת משם הוא שרוי בפחד מתמיד מהקוצים והדרדרים והאריות וכל מרעין בישין שנמצאים שם, למרות בנשימה הזו הם נותנים לו תענוג מכל ההוללות שיש בעולם.

אולם בפועל אנו מסתובבים במדבר השממה הזה ולא מפחדים. כבר עברו שנים אחרי שנים ואפשר כבר לראות את התוצאות אצל אלו שמסרו עצמם לנחשים והעקרבים, ואנו מכיוון שבנשימה הזו הם נותנים לנו תענוג מכל ההוללות

שיש בעולם. רודפים אחרי התענוגים הללו ומצפצפים על כל אחד. מוריו רוצים לתת לו חיות תמידית בכל העולמות, שיחיה חיי נצח בזה ובבא, אבל הוא רץ לקבל את התענוג של ההפקרות. של הרגע הזה והוא שוכח שהתענוג הזה הוא המוות שלו, אח"כ הוא יבכה כל השנים ואף אחד לא יוכל לעזור לו. נכון שאף פעם לא מאוחר, אבל אז כבר קשה מאד לצאת מההפקרות. מי שהולך בדרכים הללו לא יכול לחזור. ואני רואה זאת מעצמי, שאיני יכול לצאת ממה שהתרגלתי במשך שנים, למרות שיש לי מזה סבל שאין דוגמתו ונפילות בכל נשימה ונשימה, אני לא מצליח להחלץ. כל הזמן אני מחפש דרכים איך לצאת מההרגלים הללו, אבל אני מודיע לכם שלדאבוני הגדול עדיין לא הצלחתי לתת את הצעד הראשון בכדי לצאת מהמיצר ומהכאבים שלי. לכן רציתי ללמד אתכם, ולהזהיר אתכם שלא תגיעו לכאבים העמוקים שאני עברתי, שלא תלכו בדרך שאני הלכתי, ונכשלתי, ונתקעתי, ואני לא יכול לצאת.

לכן רציתי להפקיר את עצמי למען החברים שלי, ועבור כל אלו שקשורים איתי בנפש, לספר להם על המציאות בה אני חי, ולהסביר להם: אל תלכו בדרכים האלו. כבר עשרים וחמש שנה שאני עובד אתכם, וכל אחד יודע בליבו שהפקרתי בשבילו, והזהרתי. דיברתי אל כל אחד ואחד, ולא התביישתי לספר לכם את כל הדרכים שנכשלתי. אך כאשר יש הפקרות - שום דבר לא עוזר. אמנם אני לא בסדר וממני אין שום דבר מה ללמוד, אבל הדרכים הללו הם אמת. הם לא משלי, זה ממה שה' חנן אותי לתת ליולתי.

המשך פנינים יקרים

ותמהר ותער כדה אל השוקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו (כד, כ) יש להתבונן מה משמיענו בזה שהריקה כדה מתחילה ואח"כ רצתה לשאב לגמלים. והנראה דהנה כתוב בספר חסידים אם בירך על צלוחית מים ונשאר בכלי לא יתן ממנו לגוי ולבהמה הואיל והזכיר שם שמים עליו. בעניינו בודאי בירך אליעזר על המים, על כן אמרה רבקה אל העבד גם לגמליך אשאב מחדש ותמהר ותער כדה - הוריקה מקודם את המים ששתה העבד ואח"כ ותרץ אל הבאר לשאב. דפ"ח (אגרא דכלה) ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם (כד, כב) פירש"י שני צמידים רמז לשני לוחות מצומדות ע"כ. בספר ייטב לב מובא הפירוש שהיו הצמידים עשויים במדה ונראה שהיו עשויים במכוון במדה על ידיה. אליעזר שהיה משתאה ומחריש לדעת, אחר שראה הצמידים על ידיה מכוונים, ויקוד וישתחו לה' עכ"ד. לזאת מרמז רש"י ששני צמידים מכוון לשני לוחות הברית מזה הכיר גדלות וחשיבות רבקה אמנו. (פלגי מים)

ויאמר בוא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים (כד, לא) איתא בהדר זקנים שרבקה הראתה לבתואל ולכן מה נתן לה אליעזר, לכן היה סבור שבגלל הטרחה המועטת שהשקתה את אליעזר נתן לה מתנה כח גדולה לכן יצא לקראתו ואמר אנכי פניתי הבית כלומר מרחתי יותר ומגיע לי יותר עכ"ד. אפשר להוסיף שאליעזר הבין כוונת לכן ולכן אמר עבד אברהם אנכי ובאתי במטרה ברורה ואין העבד רשאי למשהו אחר.

ואבא היום אל העין וכו' (כד, מב) מובא ברש"י אר"א יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים. שיחתן יפה על כך שהם תולים הכל בזכות האבות - עבדי אבות - ולא בזכות עצמם. (ישמח ישראל מאלכסנדר) אשר הנחני בדרך אמת (כד, מח) כל מטרת שליחותי הוא להשיג את דרך האמת. (צמח צדיק להרמ"מ מויזניץ) נקרא לנערה ונשאלה את פיה (כד, נז) בתחילה חשבו שאין לנערה עדיין דעת שלימה רק מדרך סימן לסמוך על לכן ככל היוצא מפיו יעשה אף בלי טעם, אח"כ נתברר שרבקה משכילה גם בענין זה. (שפת אמת - ילקוטים)

באר לחי ראי (כד, סב) כאשר האדם מתבונן שהקב"ה חי העולמים משגיח עליו זוכה לשמחה - ויצחק בא... (חשבה למזכה)

ויצא יצחק לשוח בשדה (כד, סג) יצחק אבינו שיתף עמו בתפילתו את עשבי השדה לפיכך קרויה שיחה תפלה על שם שיח השדה.

אלה תולדות יצחק בן אברהם. אברהם הוליד את יצחק (כה, יט) ר"ל שהיה תחילה דין ואח"כ נכנס לבחינת רחמים שיהיה נקרא בן אברהם ואז אברהם הולד הצחוק והשמחה, רפואה ע"י משקה מתוק ונולדו יעקב מצד הרחמים ועשו מצד מדת הדין. וזש"כ רש"י יעקב ועשיו האמורים בפרשה. (תולדות יעקב יוסף) לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד (כו, טו) ואח"כ כתוב ראה ראינו כי היה ה' עמך (כו, כח). ההסבר שאבימלך ראה שיצחק עלה לגדולה מאד חשבו שכל השפע של יצחק היה ראוי להם וכל זמן שיצחק נשאר אצלם השפע ישאר אצל יצחק לכך אמר לך מעמנו, אבל כשהבחין אח"כ שהפלגת עשרו הוא מתנת האלקים רצו לכרות עמהם ברית...

ותקח רבקה את בגדי עשו וגו' (כז, ט"ז) ובאמת לא היה יעקב צריך לברכת יצחק כי הוא היה ראוי מעצמו, אך רבקה ראתה שיהיו בני ישראל בגלות ואז ילבישו את בגדי עשו ח"ו. וברכת יצחק תעמוד להם בימים הללו לימינם...

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

02 - 5829688 ☎ פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

